

საქართველოს კლიმატის ცვლილების 2030 წლის სტრატეგიის 2021-2023 წლების სამოქმედო გეგმა

სამოქმედო გეგმა მომზადებულია საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 20 დეკემბრის №629 დადგენილების „პოლიტიკის დოკუმენტების შემუშავების, მონიტორინგისა და შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ“ შესაბამისად. სექტორების მიხედვით, მიზანის ისტორიული და საბაზისო მონაცემები აღებულია 1990-2015 წლების საქართველოს სათბურის აირების ინვენტარიზაციიდან, ხოლო საბაზისო სცენარი დათვლილია სხვადასხვა მოდელში და აგრეგირებულია LEAP მოდელში. ამოცანის საბაზისო მონაცემში იგულისხმება ბოლო მონაცემი, რომელიც არსებობს, ან რომელსაც ედრება ამოცანის სამიზნე. დამატებითი ინფორმაციისთვის დაშვებებისა და მეთოდოლოგიის შესახებ, იხილეთ კლიმატის სტრატეგიის V დანართი. ინდიკატორები განსაზღვრულია არსებული მონაცემების მიხედვით და ზემოთ ხსენებული წესის მოთხოვნების შესაბამისად.

ხედვა		2030 წლისთვის (2020 წლის ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული წვლილის განახლებული დოკუმენტის მიხედვით), 1990 წლის მაჩვენებელთან შედარებით, სათბურის აირების ემისიის, 35%-თ შემცირება.								
მიზანი 1		2030 წლისთვის, საბაზისო სცენარით გათვალისწინებულ პროგნოზებთან შედარებით, ენერჯის გენერაციისა და გადაცემის სექტორში, სათბურის აირების ემისიების, 15%-თ შემცირება.								
კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან		მდგრადი განვითარების მიზნები 1, 2, 3, 7, 9, 11								
გავლენის ინდიკატორი 1.1:	ენერჯის გენერაციის და გადაცემის სექტორიდან სათბურის აირების ემისიების რაოდენობა (კტ CO ₂ ეკვ)	ისტორიული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	პროგნოზი საბაზისო სცენარით	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო			
		წელი	1990	2015	2023	2030	2030	2030 წელს სათბურის აირების შესახებ ეროვნული ინვენტარიზაცია		
		მაჩვენებელი	19,855	3,654	5,134-ზე ნაკლები	6,691	5,687 (-15%)			
ამოცანა 1.1		განახლებადი ენერჯის (ქარის, მზის, ჰიდროელექტრო სადგურები) წარმოების ხელშეწყობა								
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.1.1:	განახლებადი ენერჯის წილი საქართველოს ელექტროენერჯის წარმოებაში	საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო						
		წელი	2018	2030	განახლებადი ენერჯის სამოქმედო გეგმის ანგარიში					
		მაჩვენებელი	83%	88%						
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.1.2:	ენერჯის მთლიან საბოლოო მოხმარებაში განახლებადი წყაროებიდან მიღებული ენერჯის წილი	საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო						
		წელი	2019	2030	განახლებადი ენერჯის სამოქმედო გეგმის ანგარიში					
		მაჩვენებელი	29,5%	35%						
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
								სახელმწიფო	სხვა	ორგანიზაცია
								ოდენობა	ოდენობა	ოდენობა
1.1.1. ქარის ენერჯიდან ელექტროენერჯის გამომუშავების მიმდინარე ტექნიკური და პროცედურული მხარდაჭერა	2023 წლამდე მოიცავს შემდეგ სადგურებს: 2023 წლამდე მოიცავს შემდეგ სადგურებს: იმერეთი 1104 მგვტ. რიკოთი-ფონა 20მგვტ. თბილისი 54 მგვტ. დირბულა 21 მგვტ. რუსი 12.6 მგვტ. სამგორი 8 მგვტ. ზესტაფონი - 50 მგვტ. ნიგოზა 50 მგვტ. კასპი 54 მგვტ. ¹	2009/28/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).	შერბილების ეფექტი 2030 წლამდე - 399 კტ CO ₂ ეკვ; ქარის ელექტროსადგურებიდან წლიური გამომუშავება	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	საქართველოს ენერჯეტიკის განვითარების ფონდი	2021 - 2023 წლები (და შემდგომ)	დაფინანსებულია (უპირობო)		სავარაუდო ღირებულება 550 000 000 ევრო	ენერჯოსადგურების მმართველი კომპანიები
1.1.2. მზის ენერჯიდან ელექტროენერჯის გამომუშავების მიმდინარე ტექნიკური და პროცედურული მხარდაჭერა	2023 წლამდე მოიცავს შემდეგ სადგურებს: უდაბნო 15 მგვტ. დაუკონკრეტებელი მზის ელექტროსადგური 11 მგვტ.	2009/28/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია);	შერბილების ეფექტი 2030 წლამდე - 5 კტ CO ₂ ეკვ.; მზის ელექტროსადგურებიდან წლიური გამომუშავება	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	საქართველოს ენერჯეტიკის განვითარების ფონდი	2021 - 2023 წლები (და შემდგომ)	დაფინანსებულია (უპირობო)		სავარაუდო ღირებულება 53 000 000 ევრო	ენერჯოსადგურების მმართველი კომპანიები

¹ ნიგოზასა და კასპის სადგურებზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაცემული ჯერ არ არის (სტატუსი: 18.12.2020)

	ფლავი 7 მგვტ გარდაბანი 50 მგვტ (EBRD) მარნეული 20 მგვტ ჯეოსოლარი 9 მგვტ საგარეჯო 25 მგვტ.	SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).			რელევანტურ ენერგო სადგურებს					
1.1.3. ჰიდროელექტროსადგურების მიმდინარე ტექნიკური და პროცედურული მხარდაჭერა	2023 წლამდე მოიცავს შემდეგ სადგურებს (13 მგვტ.-ზე მეტი სიმძლავრის): კირნათი 51.25 მგვტ. ხოზი 46.7 მგვტ. მტკვარი 53 მგვტ. მესტიაჭალა 1 20 მგვტ. სტორი 1 20.03 მგვტ. სამყურისწყალი 2 26.28 მგვტ. მეტეხი 1 36.73 მგვტ. ღები 14.34 მგვტ. ჭიორა 14.15 მგვტ. ზოტი 44.31 მგვტ.	2009/28/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა: SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).	შერბილების ეფექტი 2030 წლამდე - 146 კტ CO2ეკვ; თბოელექტროსადგურების მიერ გამოთქმული ელექტროენერჯის ოდენობა	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	საქართველოს ენერგეტიკის განვითარების ფონდი კომპანიები, რომლებიც მართავენ ამ აქტივობის განხორციელებისთვის რელევანტურ ენერგო სადგურებს	2021 – 2023 წლები (და შემდგომ)	დაფინანსებულია (უპირობო)		სავარაუდო ღირებულება 500 000 000 ევრო	
ამოცანა 1.2			თბოელექტროსადგურების საშუალო ეფექტიანობის გაუმჯობესება							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.2.1:	თბოსადგურებში ელექტროენერჯის გამომუშავების ეფექტიანობა			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო				
			წელი	2018	2030	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქართველოს ენერგეტიკული ბალანსი)				
			მაჩვენებელი	44%	50%-ზე მეტი					
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
					სახელმწიფო			სხვა		
					ოდენობა			ოდენობა	ორგანიზაცია	
1.2.1. თბოელექტრო სადგურებზე ტექნიკური სამუშაოების განხორციელება	ყველა არსებულ თბოელექტროსადგურზე განხორციელდება სამუშაოები ეფექტურობის ასამაღლებლად, ასევე, ახალი კომბინირებული ციკლის თბოსადგურების ახალი ტექნოლოგიებით აღჭურვა მათი ენერგოეფექტურობის გაორმაგების მიზნით. 2023 წლისთვის აშენდება გარდაბანი 3 კომბინირებულ ციკლზე მომუშავე გაზის თბო ელექტროსადგური.	SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).	შერბილების ეფექტი 2030 წლამდე - 423 კტ CO2 ეკვ. მოხმარებული გაზის და ელექტროენერჯის ოდენობა	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო		2021 – 2023 წლები (და შემდგომ)	პროექტი დაფინანსებულია ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამოქმედო გეგმის ფარგლებში. კლიმატის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმისთვის დამატებითი დაფინანსება არ არის საჭირო.		ნავთობისა და გაზის კორპორაცია სავარაუდო ღირებულება 180 000 000 ევრო (ინვესტიცია)	ენერგოსადგურების მმართველი კომპანიები
ამოცანა 1.3.			ეროვნული ენერგეტიკული გადაცემის სისტემების გაძლიერება							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.3.1.	საქართველოს ენერგოსისტემის დადგმულ სიმძლავრეში განახლებადი ენერჯის (ქარის და მზის სადგურები) წილი			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო				
			წელი	2019	2030	2020-2030 წლებისთვის საქართველოს ათწლიანი ქსელის განვითარების გეგმის ანგარიში				
			მაჩვენებელი	2%	35%					

აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო			
								სახელმწიფო	სხვა		
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია	
1.3.1. 2020-2030 წლებისთვის საქართველოს ათწლიანი ქსელის განვითარების და ხუთწლიანი ქსელის განვითარების გეგმები ელექტრომომარაგების კომპანიებისთვის	ეროვნული გადაცემის სისტემების ინფრასტრუქტურის გაძლიერება, არსებული პრობლემების მოგვარება, სამომავლო გამოწვევებზე რეაგირება და შესაძლებლობების განხორციელება, მათ შორის, განახლებადი ენერჯის წყაროების (ქარისა და მზის) ინტეგრაცია ქსელში	SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).	შერბილების პირდაპირი ეფექტის გარეშე; არსებული პრობლემები მოგვარებულია, სამომავლო გამოწვევებზე რეაგირება მოხდენილია და შესაძლებლობები განხორციელებულია	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	შინაგან საქმეთა სამინისტროს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“	2021 - 2023 წლები (და შემდგომ)	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება. 10-წლიანი გეგმა დაფინანსებულია. 5-წლიანი გეგმებისთვის რესურსების მოთხოვნები ბუნდოვანია და დამოკიდებულია მათ მასშტაბებზე.	სავარაუდო ღირებულება ათწლიანი გეგმის პროექტებისათვის: საერთაშორისო ბანკების სესხი და გრანტი 607 854 000 ევრო (ინვესტიცია)	სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“ სავარაუდო ღირებულება ათწლიანი გეგმის პროექტებისათვის: 87 971 000 ევრო (ინვესტიცია)		
ამოცანა 1.4.			ინსტიტუციური და პოლიტიკის შემუშავების შესაძლებლობის გაძლიერება								
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.4.1.	დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით ენერჯეტიკის სფეროში შემუშავებული ახალი პოლიტიკის დოკუმენტებისა და კანონმდებლობის რაოდენობა			საბაზისო	2020	სამიზნე	2030	დადასტურების წყარო	სამთავრობო პროგრამის შესრულების შესახებ მოხსენება; საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ყოველწლიური ანგარიში		
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო			
								სახელმწიფო	სხვა		
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია	
1.4.1. საქართველოს ენერგოპოლიტიკის გრძელვადიანი ხედვის შემუშავება	გრძელვადიანი (2030 წლისათვის) და ყოვლისმომცველი სახელმწიფო ხედვის ჩამოყალიბება, რომელიც მოგვიანებით მოკლევადიანი, საშუალოვადიანი და გრძელვადიანი სტრატეგიების შემუშავების საფუძველი გახდება, კონკრეტული ფოკუსით საქართველოს მიერ განახლებადი ენერგორესურსების გამოყენებაზე.	2009/28/EC დირექტივის განხორციელების ხელშეწყობა	შერბილების პირდაპირი ეფექტის გარეშე; დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით შემუშავებული და დამტკიცებულია გრძელვადიანი ხედვის დოკუმენტი	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო		2021-2023 წლები (და შემდგომ)	არ საჭიროებს დამატებით დაფინანსებას.				

1.4.2. საქართველოს კანონი „საჯარო და კერძო სექტორების თანამშრომლობის შესახებ“ და N426 დადგენილება (რომელიც ამ თანამშრომლობას არეგულირებს)	კანონი განსაზღვრავს კერძო და საჯარო სექტორების თანამშრომლობის საკითხებს, ხოლო დადგენილება არეგულირებს საჯარო და კერძო სექტორების ერთობლივი პროექტების წესებს. საჯარო და კერძო თანამშრომლობის სააგენტოს მიერ ამ წლებში იდენტიფიცირებული და განხორციელებული პროექტები.	2005/89/EC დირექტივის განხორციელების ხელშეწყობა	შერბილების პირდაპირი ეფექტის გარეშე; დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით შემუშავებული და დამტკიცებულია ახალი კანონმდებლობა	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	საქართველოს პარლამენტი სსიპ საჯარო და კერძო თანამშრომლობის სააგენტო	2021-2023 წლები (და შემდგომ)	აქტივობის ნაწილი განხორციელებულია და ნაწილი პროცესშია, დამატებითი დაფინანსება საჭირო არ არის.				
მიზანი 2			2030 წლისთვის, ტრანსპორტის სექტორში, სატბურის აირების ემისიების, საბაზისო სცენარით გათვალისწინებულ პროგნოზებთან შედარებით, 15%-ით შემცირება.								
კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან			მდგრადი განვითარების მიზნები 3, 8, 11								
გავლენის ინდიკატორი 2.1:	ტრანსპორტის სექტორიდან სატბურის აირების ემისიების რაოდენობა (გგCO ₂ ეკვ)			ისტორიული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	პროგნოზი საბაზისო სცენარით	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო		
			წელი	1990	2015	2023	2030	2030	2030 წელს სატბურის აირების შესახებ ეროვნული ინვენტარიზაცია		
			მაჩვენებელი	3,823	4,139	5,398	7,110	< 6,044 (-15%)			
ამოცანა 2.1			დაბალი ემისიის მქონე ტექნიკურად გამართული კერძო ავტომობილების წილის გაზრდა ავტოპარკში								
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.1.1:	ელექტრომობილების წილი ავტოპარკში				საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო				
			წელი		2019	2030	შსს-ის რეგისტრირებული ავტოპარკის ბაზა				
			მაჩვენებელი		0.14%	5%					
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.1.2:	ჰიბრიდული ავტომობილების წილი ავტოპარკში				საბაზისო	მიზანი	დადასტურების წყარო				
			წელი		2019	2030	შსს-ის რეგისტრირებული ავტოპარკის ბაზა				
			მაჩვენებელი		4.91%	20%					
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.1.3:	პირველად ტექნიკურ ინსპექტირებაზე დახარვეზებული ავტომობილების პროცენტული წილი						დადასტურების წყარო				
			წელი		2019	2030	PTI ცენტრების				
			მაჩვენებელი		55%	30%	მონაცემთა ბაზა				
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო			
								სახელმწიფო	სხვა		
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია	

2.1.1. სატრანსპორტო საშუალებების ტექნიკური ინსპექტირებასთან დაკავშირებით რეგულაციების შექმნა და განხორციელება	სატრანსპორტო საშუალებების ბაზრიდან ყველაზე ნაკლებად ეფექტური სატრანსპორტო საშუალებების ამოღება და ავტოპარკის განახლება, რაც გაზრდის მის საშუალო ეფექტურობასა და ჰაერის ხარისხს.	2009/28/EC დირექტივის მხარდაჭერის განხორციელება; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა).	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 150 კტCO2 ეკვ; დახარვეზებული ავტომობილების რაოდენობა; გადაადგილება აკრძალული ავტომობილების რაოდენობა.	მონიტორინგის ანგარიშები ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამოქმედო გეგმისთვის (NEEAP)	აკრედიტაციის ეროვნული ცენტრი; ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო PTI ცენტრები	2021 წელი (დაიწყო 2018 წელს)	დაფინანსებულ ია ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამოქმედო გეგმით (NEEAP). კლიმატის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმისთვის დამატებით დაფინანსებას არ საჭიროებს.			
2.1.2. საგადასახადო შედეგების დაწესება ელექტრო და ჰიბრიდული სატრანსპორტო საშუალებებისთვის	ბაზარზე ჰიბრიდული და ელექტროავტომობილების შემოსვლის მაჩვენებლის ზრდა (ასევე, ელექტროავტომობილების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება) და არსებული ავტოპარკის ეტაპობრივი ჩანაცვლება.	2009/28/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 447 კტ. CO2 ეკვ; ელექტრომობილების და ჰიბრიდული ავტომობილების პირველადი რეგისტრაციის მაჩვენებელი	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო მონიტორინგის ანგარიშები ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამოქმედო გეგმისთვის (NEEAP)	ფინანსთა სამინისტრო ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	2021-2023 წლები (დაიწყო 2021 წლამდე)	დაფინანსებულ ია ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამოქმედო გეგმით (NEEAP). კლიმატის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმისთვის დამატებით დაფინანსებას არ საჭიროებს.			
2.1.3. ძველ სატრანსპორტო საშუალებებზე (10 წლის და 14 წლის და ზემოთ) იმპორტის გადასახადის გაზრდა	იმპორტის მაღალი გადასახადით ძველი, არაეფექტური ავტომობილების იმპორტის შემცირება 10 წლის ზემოთ ორმაგი და 14 წლის ზემოთ სამმაგი იმპორტის გადასახადი, რასაც თან ახლავს ახალი მოდელების, ასევე, ჰიბრიდებისა და ელექტროავტომობილების აქტიური შემოსვლა ბაზარზე.	SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 155 კტCO2 ეკვ; ძველი სატრანსპორტო საშუალებების პირველადი რეგისტრაციის მაჩვენებელი	შსს მომსახურების სააგენტო	ფინანსთა სამინისტრო	2021-2023 წლები (დაიწყო 2021 წლამდე)	დაფინანსებულ ია საქართველოს საგადასახადო კოდექსით. კლიმატის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმისთვის დამატებით დაფინანსებას არ საჭიროებს.			
2.1.4. ემისიის ხარისხის სტანდარტის შემოღება იმპორტირებულ სატრანსპორტო საშუალებებზე (EUR4 / EUR5)	ემისიების ინტენსივობის მკვეთრი გაუმჯობესება ახალი ავტომობილების მარაგებში და არსებული პარკის თანდათანობითი ჩანაცვლება უფრო ეფექტური მოდელებით.	SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 265 კტCO2 ეკვ (EUR4) / 370 კტCO2 ეკვ (EUR5); რეგულაციები შემოღებული და დანერგილია	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	შსს მომსახურების სააგენტო	2021-2023 წლები	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; სავარაუდო ბიუჯეტი: 700 000 ლარი (190,000 ევრო)			
ამოცანა 2.2			წიაღისეულ საწვავზე მოთხოვნის შემცირებისა და ბიოსაწვავის გამოყენების წახალისება							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.2.1:	საქართველოს ტერიტორიაზე ტრანსპორტის მიერ ენერჯის საბოლოო მოხმარებაში ყველა სახეობის ტრანსპორტის მიერ მოხმარებაში განახლებადი წყაროებიდან მიღებული ენერჯის წილი		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო					
		წელი	2018	2030	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქართველოს ენერჯეტიკული ბალანსი); პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში					
		მაჩვენებელი	2%	10%						

აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბუჯეტი	დაფინანსების წყარო			
								სახელმწიფო	სხვა		
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია	
2.2.1. საწვავზე გადასახადის გაზრდა	ბენზინისა და დიზელის ძრავის მქონე ავტომობილების აქტივობის შემცირება ისე, რომ მძღოლების კონკრეტული წილი გადავიდეს საზოგადოებრივი ტრანსპორტის, როგორც გადაადგილების ძირითადი საშუალების, გამოყენებაზე.	2009/28/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 416 კტCO2ეკვ; (გაზრდილი) საგადასახადო შემოსავლის ოდენობა ბენზინსა და დიზელზე (გაზრდილი) გადასახადის ხარჯზე.	ფინანსთა სამინისტრო	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	2021-2023 წლები (დაიწყო 2021 წლამდე)	დაფინანსებულა საქართველოს საგადასახადო კოდექსით. კლიმატის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმისთვის დამატებით დაფინანსებას არ საჭიროებს.				
2.2.2. ბიოდიზელის წარმოება და რეალიზაცია	B5-ის, ანუ 5% ბიოდიზელისა და 95% დიზელის ნარევის (ბლენდის) და B7-ის, ანუ 7% ბიოდიზელის და 93% დიზელის ნარევის (ბლენდის) გამოყენებისა და გაყიდვის ეტაპობრივი ზრდა.	2009/28/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლისთვის - 32 კტCO2ეკვ; საწვავის წარმოების მოცულობა	შ.პ.ს. ბიოდიზელ ჯორჯია	საქართველოს ბიომასის ასოციაცია	2021-2023 წლები (დაიწყო 2021 წლამდე)	დაფინანსებულა მწარმოებლის მიერ				
ამოცანა 2.3			საზოგადოებრივი ტრანსპორტის გამოყენების წახალისება								
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.3.1:	თბილისში მგზავრობის პროცენტული წილი, რომელიც ავტომობილით ხორციელდება			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო					
			წელი	2016	2030	თბილისის მდგრადი ტრანსპორტის კვლევა (Systra)					
			მაჩვენებელი	30%	20%						
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბუჯეტი	დაფინანსების წყარო			
								სახელმწიფო	სხვა		
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია	

<p>2.3.1. ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული საზოგადოებრივი ტრანსპორტის განვითარების ღონისძიებების განხორციელება</p>	<p>საზოგადოებრივი ტრანსპორტის ეფექტურობის, მგზავრთა რაოდენობისა და ტევადობის გაზრდისა და არამოტორიზებული სატრანსპორტო საშუალებისთვის ინფრასტრუქტურის განვითარებით, კერძო სატრანსპორტო საშუალების წილის ჩანაცვლება საზოგადოებრივი ტრანსპორტისა და არამოტორიზებული ტრანსპორტის გამოყენებით.</p>	<p>SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება)</p>	<p>შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 141 კტCO2ეკვ; განხორციელებული ღონისძიებების რაოდენობა</p>	<p>თბილისის, ბათუმის, ზუგდიდის, რუსთავისა და გორის მუნიციპალური მთავრობები;</p> <p>მონიტორინგის ანგარიშები ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამოქმედო გეგმისთვის (NEEAP)</p>	<p>აღნიშნულ ქალაქებში მოქმედი კერძო სატრანსპორტო კომპანიები და არასამთავრობო ორგანიზაციები.</p>	<p>2021-2023 წლები (დაიწყო 2021 წლამდე)</p>	<p>დაფინანსებულ ია ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამოქმედო გეგმით (NEEAP). კლიმატის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმისთვის დამატებით დაფინანსებას არ საჭიროებს.</p>			
<p>2.3.2. თბილისის სატრანსპორტო პოლიტიკის ფარგლებში გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელება</p>	<p>თბილისის ავტობუსის რეფორმა (ავტოპარკის განახლება, ახალი სამარშრუტო ქსელის დანერგვა), მეტროს მოდერნიზაცია და ტევადობის გაზრდა, გონიერი სატრანსპორტო სისტემის და ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემის დანერგვა, ახალი საბაგიროს მშენებლობა, თბილისის სატრანსპორტო სტრატეგიის - „თბილისის მდგრადი ურბანული მობილობის გეგმის“ შემუშავება.</p>	<p>SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება)</p>	<p>შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 90 კტCO2ეკვ; განხორციელებული ღონისძიებების რაოდენობა</p>	<p>თბილისის მწვანე სატრანსპორტო პოლიტიკის სამოქმედო გეგმის მონიტორინგის ანგარიშები.</p>	<p>თბილისის სატრანსპორტო კომპანია; თბილისის მიკროავტობუსი; თბილისის პარკინგი</p>	<p>2021-2023 წლები (დაიწყო 2021 წლამდე)</p>	<p>დაფინანსებულ ია თბილისის სატრანსპორტო პოლიტიკის ფარგლებში. კლიმატის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმისთვის დამატებით დაფინანსებას არ საჭიროებს.</p>		<p>დაახლ. ბიუჯეტის ოდენობა: 445 მლნ. ევრო დაფინანსები ს წყარო: საერთაშორისო დონორები (EBRD, ADB, AFD, KFW)</p>	

2.3.3. ბათუმის მდგრადი ურბანული მობილობის გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელება	ავტობუსის მარშრუტების გაუმჯობესებული ეფექტურობა; ავტომობილების შემცირებული აქტივობა ცენტრალურ უბნებში; ავტობუსის გაზრდილი ტევადობა და მგზავრთა რაოდენობა.	SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 7 კტCO2გვ; განხორციელებული ღონისძიებების რაოდენობა	ბათუმის მუნიციპალიტეტის მთავრობა ბათუმის მდგრადი ურბანული მობილობის გეგმის მონიტორინგის ანგარიშები.	ბათუმი ავტოტრანსპორტი	2021-2022 (დაიწყო 2019 წელს)	დაფინანსებულ ია ბათუმის მდგრადი ურბანული მობილობის გეგმით. კლიმატის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმისთვის დამატებით დაფინანსებას არ საჭიროებს.			
ამოცანა 2.4.			ინსტიტუციური და პოლიტიკის შემუშავების შესაძლებლობის გაძლიერება							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.4.1.	ტრანსპორტის სექტორში სათურის ემისიების შემცირების დამატებითი მტკიცებულებებზე დაფუძნებული ინიციატივების რაოდენობა			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო				
			წელი	2020	2030	კლიმატის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის პროგრესის ანგარიში				
			მაჩვენებელი	0	5					
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
								სახელმწიფო	სხვა	
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია
2.4.1. კლიმატის საერთაშორისო დაფინანსებისთვის წინადადებების მომზადება, საზოგადოებრივი და არამოტორიზებული სატრანსპორტო საშუალებების გაუმჯობესების მიზნით	ფინანსური რესურსების მოზიდვა კონკრეტული ახალი პოლიტიკისა და ღონისძიებების განსახორციელებლად და კლიმატის სამოქმედო გეგმის მომდევნო ვერსიის ფარგლებში.	SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება)	პირდაპირი ეფექტის გარეშე; ღონისძიებების რაოდენობა, რომელთათვისაც შეიქმნა კლიმატის ქმედებების დაფინანსების შეთავაზებები. პოტენციური დამფინანსებლების რაოდენობა, რომლებსაც კლიმატის ქმედებების დაფინანსების შეთავაზებები წარედგინათ.	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	ფინანსთა სამინისტრო	2021-2023 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; საერთაშორისო დაფინანსების წყაროები, რომლებიც მხარს უჭერს კლიმატისა და განვითარების ქმედებებს სავარაუდო ბიუჯეტი: 160 000 ლარი (45,000 ევრო)			
2.4.2. ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის მომზადება და განხორციელება დამატებითი შესწავლა სატრანსპორტო საშუალებების ემისიების ინტენსივობის გაუმჯობესების მიზნით	პოტენციური პოლიტიკის ვარიანტებზე უფრო მკაფიო წარმოდგენა არსებობს. ასე რომ, შესაძლებელია ახალი ქმედებებისა და ღონისძიებების გამოვლენა კლიმატის სამოქმედო გეგმის შემდეგი ვერსიისთვის.	SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა)	პირდაპირი ეფექტის გარეშე; ტექნიკური ანალიზის დოკუმენტი შემუშავებულია	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო;	შინაგან საქმეთა სამინისტრო	2021-2023 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; საერთაშორისო დაფინანსების წყაროები, რომლებიც მხარს უჭერს კლიმატისა და განვითარების ქმედებებს სავარაუდო ბიუჯეტი: 230 000 ლარი (65,000 ევრო)			

2.4.3. საგზაო ტვირთის სარკინიგზოზე გადატანის მიზნით საუკეთესო შესაძლებლობების გამოვლენისთვის ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის მომზადება და განხორციელებადობის შესწავლა	ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის მომზადებას შეუძლია ხელი შეუწყოს ყველაზე მიმზიდველი ღონისძიებების გამოვლენას კლიმატის სამოქმედო გეგმის შემდეგ ვერსიაში შესატანად.		პირდაპირი ეფექტის გარეშე; ტექნიკური ანალიზის დოკუმენტი შემუშავებულია	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	სს „საქართველოს რკინიგზა“ ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	2021-2023 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; საერთაშორისო დაფინანსების წყაროები, რომლებიც მხარს უჭერს კლიმატისა და განვითარების ქმედებებს სავარაუდო ბიუჯეტი: 230 000 ლარი (65,000 ევრო)			
მიზანი 3			შენობების სექტორში, დაბალნახშირბადიანი მიდგომების განვითარების ხელშეწყობა, კლიმატგონივრული და ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებისა და მომსახურებების წახალისებით							
კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან			მდგრადი განვითარების მიზნები 7, 9, 11							
გავლენის ინდიკატორი 3.1:	სათბურის აირების ემისიების რაოდენობა შენობების სექტორიდან (ტCO ₂ ეკვ)		ისტორიული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	პროგნოზი საბაზისო სცენარით	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო		
		წელი	1990	2015	2023	2030	2030	2030 წელს სათბურის აირების შესახებ ეროვნული ინვენტარიზაცია		
		მაჩვენებელი	ხელმისაწვდომი არ არის	1,954	3,447-ზე ნაკლები	4,625	4,625-ზე ნაკლები			
ამოცანა 3.1			შენობის ენერგოეფექტურობის სერტიფიცირების სისტემის შექმნა							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.1.1:	ახალშენებული შენობების პროცენტული წილი, რომელიც ენერგოეფექტურობაზეა სერტიფიცირებული			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი		2020	2030	პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში				
		მაჩვენებელი		0	100%					
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
								სახელმწიფო	სხვა	
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია
3.1.1. შენობების სერტიფიცირებისათვის საჭირო მეთოდოლოგიის შემუშავება	შენობების სერტიფიცირებისათვის საჭირო მეთოდოლოგიის შემუშავება	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა 2012/27/EC EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა 2010/31/EU დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება), SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება)	პირდაპირი ეფექტის გარეშე; შექმნილია შენობების ენერგოეფექტურობისთვის ხელშეწყობი მეთოდოლოგია	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო		2021-2023 წლებში	სრული ბიუჯეტი აქტივობა 3.1.1. და 3.1.2. € 22,559,000.00	€ 287,000.00 ცენტრალური და მუნიციპალური დაფინანსება სასაქონლო ნატურალური ფორმით		
								ნაწილობრივ მიღებულია ტექნიკური დახმარება EU4Energy, EBRD, DANIDA და KfW -ის ტექნიკური დახმარება		
								€ 22,116,000,00 კერძო		

3.1.2. კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების შექმნა, დამტკიცება და განხორციელება	შესაბამისი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების შექმნა და დამტკიცება, ასევე, მათი განხორციელების უზრუნველყოფა	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EC EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2010/31/EU დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება), SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება)	დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით შემუშავებული განხორციელების კანონქვემდებარე აქტი; ნიმუშისთვის მომზადებული და განხორციელებულია სამშენებლო პროექტები; ინსპექტირებული შენობების რაოდენობა.	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო		2021-2023 წლებში	ტექნიკური მხარდაჭერა უზრუნველყოფილი იქნება EU4Energy ინიციატივის საშუალებით. 620 000 ლარი მთავრობის მხრიდან სასაქონლო/ნატურალური ფორმით.		სავარაუდო ღირებულება 8 400 000 ევრო	
ამოცანა 3.2										
მომხმარებლის ინფორმირებულობის ამაღლება ენერგოეფექტურობის თაობაზე										
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.2.1:	შენობებისა და საყოფაცხოვრებო ნივთების ენერგოეფექტურობის თაობაზე მომხმარებელთა ინფორმირებულობის დონე		წელი	2020	2030	დადასტურების წყარო				
			მაჩვენებელი	დაბალი	გაუმჯობესებული	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო				
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/ვასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
								სახელმწიფო	სხვა	
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია
3.2.1. მოწყობილობებისთვის საჭირო სქემების სტანდარტების, ნორმების და მარკირების (ეტეტირების) შექმნა	მომხმარებლისთვის მეტი ინფორმაციის მიწოდება, როდესაც ისინი ყიდულობენ საყოფაცხოვრებო ტექნიკას, რათა მოხდეს ბაზარზე ენერგოეფექტური ხელსაწყოების წილის ზრდა.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EC EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება)	პირდაპირი ეფექტის გარეშე; შექმნილია საყოფაცხოვრებო ტექნიკის ენერგოეფექტურობისთვის ხელშეწყობი სქემები; ბაზარზე მარკირებული პროდუქტების რაოდენობაზე	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო; ეესგ-ს მხრიდან მონიტორინგის შესახებ ანგარიში.	მუნიციპალიტეტები კერძო სექტორი	2021-2023 წლებში	ტექნიკური დახმარება EU4Energy და, DANIDA	სავარაუდო ღირებულება ცენტრალური ხელისუფლება 104000 ევრო (არაფინანსური)		კერძო ინვესტორები/ საყოფაცხოვრებო ტექნიკის მყიდველები

3.2.2. ენერგოეფექტურობის შესახებ საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლებისთვის პროგრამების განხორციელება	მოსახლეობისთვის, ენერჯის გამოყენების პროცესში ფინანსურად ეფექტური და ადვილად მიღწევადი ცვლილებების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება ან/და ენერგოეფექტური ღონისძიებების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EC EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 1 (არა სიღარიბეს), SDG 4 (ხარისხიანი განათლება), SDG 5 (გენდერული თანასწორობა), SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა), SDG 10 (შემცირებული უთანასწორობა)	პირდაპირი გავლენის გარეშე; მოსახლეობის რაოდენობა, რომელსაც მიწვდა საინფორმაციო კამპანია	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო; ეესგ-ს მხრიდან მონიტორინგის შესახებ ანგარიში.		2020-2022 წლებში	დაფინანსებულ ია ეესგ-ს ფარგლებში. კლიმატის სამოქმედო გეგმისათვის არ არის საჭირო დამატებითი დაფინანსება.	სავარაუდო ღირებულება ცენტრალური ხელისუფლება 756000 ევრო (არაფინანსური) მუნიციპალიტეტები 200000 ევრო (არაფინანსური)		
ამოცანა 3.3			საცხოვრებელ, კომერციულ და საჯარო დანიშნულების შენობებში ენერგოეფექტური მიდგომების და ენერგოეფექტური განათების დამონტაჟების წახალისება							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.3.1:	ცენტრალური და მუნიციპალური მთავრობის მიერ დაკავებული და მფლობელობაში არსებული 500 მ2-ზე მეტი ფართობის შენობების რაოდენობა, რომელთა სრული ფართობის 1 % განახლებულია ყოველწლიურად ენერგოეფექტურობის სტანდარტების მიხედვით		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო					
		წელი	2020	2030	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო; ენერგოეფექტურობის სამოქმედო გეგმის ანგარიში					
		მაჩვენებელი	0	50%-ზე მეტი						
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.3.2:	საჯარო დანიშნულების შენობების პროცენტული წილი, რომლებიც ენერგოეფექტურ ნათურებს იყენებს		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო					
		წელი	2020	2030	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო; სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო					
		მაჩვენებელი	ხელმისაწვდომი არაა	70%-ზე მეტი						
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
								სახელმწიფო	სხვა	ორგანიზაცია
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია
3.3.1. საგადასახადო რეგულაციის შემოღება და საინფორმაციო კამპანია	„ვარვარა“ ნათურებთან დაკავშირებით საგადასახადო რეგულაციების შემოღება და საინფორმაციო კამპანიის ჩატარება, რომლის მიზანია იქნება 2022 წლისთვის საცხოვრებელ და კომერციულ შენობებში „ვარვარა“ და ჰალოგენის ნათურების 100%-ით ენერგოეფექტური ნათურებით ჩანაცვლება.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EC EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია), SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება), SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება)	ჩათვლილი არის ელექტროენერჯის მიწოდების სექტორში (2030 წლისთვის 48.7 გგვტ. სთ, ელექტროენერჯის დაზოგვა)	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო; ეესგ-ს მხრიდან მონიტორინგის შესახებ ანგარიში.	შემოსავლების სამსახურის საბაჟო დეპარტამენტი, მუნიციპალიტეტები, კერძო სექტორი.	2021-2022 წლებში	დაფინანსებულ ია ეესგ-ს ფარგლებში. კლიმატის სამოქმედო გეგმისათვის არ არის საჭირო დამატებითი დაფინანსება.	სავარაუდო ღირებულება ცენტრალური ხელისუფლება 19000 ევრო (არაფინანსური)	სავარაუდო ღირებულება საყოფაცხოვრებო სექტორი-3382000 ევრო (ინვესტიციები)	შინამეურნეობები კომერციული (ბიზნეს) სექტორი
								სავარაუდო ღირებულება კომერციული სექტორი-753000 ევრო (ინვესტიციები)		

3.3.2. საჯარო შენობებში ენერგოეფექტური განათების დაყენება	აქტივობა გულისხმობს 2022 წლისთვის გრძელვადიანი პერსპექტივით, სკოლებისა და საბავშვო ბაღების გარდა, ყველა საჯარო შენობაში „ვარვარა“ ნათურების 100%-ით ენერგოეფექტური ნათურებით ჩანაცვლებას.	2009/28/EC-2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EC EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება), SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება)	ჩათვლილი არის ელექტროენერჯის მიწოდების სექტორში (2030 წლისთვის 1.4 გგვტ. სთ. ელექტროენერჯის დაზოგვა); საჯარო შენობების რაოდენობა, რომელშიც დამონტაჟებულია ენერგოეფექტური განათება საჯარო შენობების რაოდენობა, რომელშიც დამონტაჟებულია ენერგოეფექტური განათება	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო; ეესგ-ს მხრიდან მონიტორინგის შესახებ ანგარიში.	რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო; მუნიციპალიტეტები	2021-2022	დაფინანსებულ ია ეესგ-ს ფარგლებში. კლიმატის შესახებ სამოქმედო გეგმისათვის არ არის საჭირო დამატებითი დაფინანსება.	სავარაუდო ღირებულება ცენტრალური ხელისუფლება 103000 ევრო (ინვესტირება) მუნიციპალიტეტები - 54000 ევრო (ინვესტირება)			
3.3.3. საჯარო შენობებისთვის ენერგოეფექტური საინფორმაციო სისტემების შექმნა	ეროვნული და მუნიციპალური საჯარო სექტორის შენობებისთვის შენობების მახასიათებლებისა და ენერჯის ხარჯვის/მოხმარების შესახებ ინფორმაციის შეგროვება.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EC EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება), SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება)	პირდაპირი გავლენის გარეშე; იმ საჯარო შენობათა რაოდენობა, რომელთათვისაც შექმნილია ენერგოეფექტური საინფორმაციო სისტემები.	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო;	მუნიციპალური განვითარების ფონდი	2021-2023 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება. 165,000 ლარი (45,000 EUR). ფინანსების მოძიება იმ საერთაშორისო დაფინანსების წყაროებიდან, რომელიც აფინანსებს კლიმატისა და განვითარების პროექტებს.	სავარაუდო ღირებულება ცენტრალური ხელისუფლება -19000 ევრო (არაფინანსური) მუნიციპალიტეტები - 170000 ევრო (არაფინანსური)			
3.3.4. სასკოლო შენობებში გარე შემომზღვევით კონსტრუქციის გაუმჯობესება, სკოლებში ენერგოეფექტური ნათურების დამონტაჟება, მყარი საწვავის გამათბობლების გაუმჯობესება/ჩანაცვლება.	სასკოლო შენობების გარე შემომზღვევით კონსტრუქციის გაუმჯობესება, ენერგოეფექტური ნათურების დამონტაჟება, მყარი საწვავის გამათბობლების გაუმჯობესება/ჩანაცვლება.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; და 2012/27/EC EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება), SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება)	შერბილების ეფექტი 2030 წლამდე - 18.8 კტCO2 ეკვ პირდაპირი ემისიებიდან. არაპირდაპირი ემისიები ჩათვლილია ელექტროენერჯის მიწოდების სექტორში (53.9 გგვტ. სთ. დაზოგილი ენერჯია 2030 წელს); სკოლების რაოდენობა, რომლებშიც ჩართულია ენერგოეფექტურობის ინიციატივებში	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო; ეესგ-ს მხრიდან მონიტორინგის შესახებ ანგარიში.		2021-2023 წლებში	მხარდაჭერილია აღმოსავლეთ ევროპის ენერგოეფექტურობის და გარემოსდაცვითი თანამშრომლობის მიერ (E5P). დაფინანსებულ ია ეესგ-ს ფარგლებში. კლიმატის სამოქმედო გეგმის განხორციელებისთვის არ არის საჭირო დამატებითი ფინანსური რესურსი.	სავარაუდო ღირებულება ცენტრალური ხელისუფლება - 39000 ევრო (არაფინანსური)	სავარაუდო ღირებულება E5P - 2438000 ევრო (გრანტი)	მხარდაჭერილია აღმოსავლეთ ევროპის ენერგოეფექტურობის და გარემოსდაცვითი პარტნიორობის მიერ (E5P). ჩრდილოეთის გარემოსდაცვითი კორპორაცია NEFCO	
ამოცანა 3.4			წყლის გაცხელებისთვის მზის ენერჯის გამოყენების ხელშეწყობა								
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.4.1:	წახალისების ღონისძიებების ამოქმედების შემდეგ ფიზიკური/იურიდიული პირების მიერ საცხოვრებელ და კომერციულ შენობებში წყლის გასათბობად შეძენილი მზის ენერჯის		წელი	საბაზისო	სამიზნე	დადასტურები წყარო					
			მაჩვენებელი	0	100%	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სააგენტო; შემოსავლების სამსახურის საბაჟო დეპარტამენტი					

პანელის/სისტემის რაოდენობის ზრდის პროცენტული მაჩვენებელი										
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
								სახელმწიფო	სხვა	
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია
3.4.1. შენიშნულში მზის ენერჯიაზე დაფუძნებული წყლის გაცხელების სისტემების ინსტალაციის მიზნით ფინანსური წახალისების მექანიზმის შემუშავება	ფინანსური წახალისების მექანიზმების შემუშავება წყლის გაცხელებისათვის მზის ენერჯიის გამოყენებისთვის, რაც შეამცირებს ზეწოლას ტყეზე და მეტად ენერგოეფექტური ალტერნატივაა.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EC EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება), SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება)	შერბილების ეფექტი 2030 წლამდე - 18.7 კტCO2 ეკვ. პირდაპირი ემისიებიდან. არაპირდაპირი ემისიები ჩათვლილია ელექტროენერჯიის მიწოდების სექტორში (477 ტერაჯოული დაზოგილი ენერჯია 2030 წელს);	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	ფინანსთა სამინისტრო გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2021-2023 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; 165,000 ლარი (45 000 ევრო)		სავარაუდო ღირებულება 2 328 000 ევრო	
3.4.2. მზის ენერჯიით წყლის გაცხელების შესახებ საინფორმაციო კამპანიების განხორციელება.	მზის ენერჯიით წყლის გაცხელებისა და ენერგოეფექტურობის შესახებ საინფორმაციო კამპანიების განხორციელება, რაც აამაღლებს მომხმარებელთა ცნობიერებას	ენერჯია), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება), SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება)	საინფორმაციო კამპანიაში ჩართული ადამიანები	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2021-2023 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება			
ამოცანა 3.5.			ინსტიტუციური და პოლიტიკის შემუშავების შესაძლებლობის გაძლიერება							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.5.1:	სერტიფიცირებული, აკრედიტებული და დიპლომირებული სპეციალისტებისა და ორგანიზაციების ჯამური რაოდენობა			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო				
			წელი	2020	2030	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო				
			მაჩვენებელი	0	მიზნობრივი კონტინგენტის 50%					
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
								სახელმწიფო	სხვა	
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია
3.5.1. ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესებისათვის დაფინანსების სქემების კოორდინირება და განვითარება	ენერგოეფექტურობის პროექტებისთვის მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტების იდენტიფიცირებისა და განხორციელებისთვის საჭირო საერთაშორისო ტექნიკური დახმარების კოორდინირება	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; და 2012/27/EC EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა;; SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება)	პირდაპირი გავლენის გარეშე; ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს პასუხისმგებელი დეპარტამენტის მიერ და მის ბიუჯეტში იდენტიფიცირებულია სპეციფიკურად დაფინანსებადი სექტორული ღონისძიებები	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	ფინანსთა სამინისტრო; დონორები	2021-2023 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; 118,000 ლარი			

<p>3.5.2. ენერგეტიკის სექტორში ექსპერტების კვალიფიკაციის, აკრედიტაციისა და სერტიფიცირების სქემების განვითარება</p>	<p>ენერგეტიკაში იმ სერვისის მიმწოდებლების, აუდიტორების, მენეჯერებისა და შემქმნელების სერტიფიცირების სისტემის განვითარება, რომლებიც მუშაობენ შენობების სექტორში ენერგოხელსაწყოების დამონტაჟების საკითხებზე.</p>	<p>2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EC EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2010/31/EU დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა;; SDG 4 (ხარისხიანი განათლება) SDG 5 (გენდერული თანასწორობა), SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია), SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება),</p>	<p>პირდაპირი გავლენის გარეშე; დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით შემუშავებული და დამტკიცებულია კვალიფიკაციის, აკრედიტაციის და სერტიფიცირების სქემები</p>	<p>ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო; ეესგ-ს მხრიდან მონიტორინგის შესახებ ანგარიში.</p>	<p>აკრედიტაციის ცენტრები; ტრენინგ ცენტრები</p>	<p>2021-2023 წლებში</p>	<p>დაფინანსებულ ია ეესგ-ს ფარგლებში. კლიმატის სამოქმედო გეგმისათვის არ არის საჭირო დამატებითი დაფინანსება.</p>		<p>სავარაუდო ღირებულება ცენტრალური ხელისუფლება - 271000 ევრო (არაფინანსური)</p>	
<p>3.5.3. ენერგო-კონსულტანტებისთვის საგანმანათლებლო და გადამზადების პროგრამების განვითარება</p>	<p>ენერჯის სფეროში ინჟინრების, ენერგოაუდიტზე მომუშავე კომპანიებისა და მომსახურების მომწოდებლების უნარ-ჩვევების და კომპეტენციის გაუმჯობესების მიზნით პროგრამების შემუშავება.</p>	<p>2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EC EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა;; SDG 1 (არა სიღარიბეს), SDG 4 (ხარისხიანი განათლება), SDG 5 (გენდერული თანასწორობა), SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა), SDG 10 (შემცირებული უთანასწორობა)</p>	<p>პირდაპირი გავლენის გარეშე; დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით შემუშავებული და დამტკიცებულია საგანმანათლებლო და გადამზადების პროგრამები; პროგრამების მონაწილეთა რაოდენობა.</p>	<p>ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო; ეესგ-ს მხრიდან მონიტორინგის შესახებ ანგარიში.</p>		<p>2021-2023 წლებში</p>	<p>დაფინანსებულ ია ეესგ-ს ფარგლებში. კლიმატის სამოქმედო გეგმისათვის არ არის საჭირო დამატებითი დაფინანსება.</p>			
<p>3.5.4. ხარჯთსარგებლიანობის ანალიზის და განხორციელებადობის შესახებ კვლევის შექმნა, რათა მოხდეს მრავალზომიანი შენობების გათბობისათვის დამატებითი პოლიტიკის და ღონისძიებებისათვის საუკეთესო შესაძლებლობების იდენტიფიცირება</p>	<p>პოტენციური პოლიტიკის შესაძლო ვარიანტების გაუმჯობესებული აღქმა, კლიმატის სამოქმედო გეგმისათვის ახალი აქტივობების იდენტიფიცირების მიზნით.</p>	<p>SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 4 (ხარისხიანი განათლება), SDG 5 (გენდერული თანასწორობა), SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია), SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება), SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება)</p>	<p>პირდაპირი გავლენის გარეშე; მომზადებულია ტექნიკური ანალიზის დოკუმენტი; ხარჯთსარგებლიანობის ანალიზის საფუძველზე შემუშავებული პოლიტიკის ალტერნატივების რაოდენობა.</p>	<p>ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო;</p>		<p>2021-2023 წლებში</p>	<p>მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; 231,000 ლარი (62,370 EUR) ფინანსების მოძიება იმ საერთაშორისო დაფინანსების წყაროებიდან, რომელიც აფინანსებს კლიმატისა და განვითარების პროექტებს.</p>			
<p>მიზანი 4</p>			<p>2030 წლისთვის, მრეწველობის სექტორის დაბალნახშირბადიანი მიდგომების განვითარების ხელშეწყობა კლიმატგონივრული და ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებისა და მომსახურებების წახალისებით, საბაზისო სცენარით გათვალისწინებულ პროგნოზებთან შედარებით, ემისიების 5%-ით შესამცირებლად</p>							

კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან			მდგრადი განვითარების მიზნები 8, 9, 11, 12									
გაველენის ინდიკატორი 4.1:	სათბურის აირების ემისიები მრეწველობის სექტორიდან (ტCO2 ეკვ)		ისტორიული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	პროგნოზი საბაზისო სცენარი	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
	წელი		1990	2015	2023	2030	2030	2030 წელს სათბურის აირების შესახებ ეროვნული ინვენტარიზაცია				
	მაჩვენებელი		3,879	3,123	4,530-ზე ნაკლები	5,987	< 5,687 (-5%)					
ამოცანა 4.1			სამრეწველო პროცესებიდან და ენერჯის მოხმარებიდან სათბურის აირების ემისიის შემცირება									
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.1.1:	ცემენტის წარმოებიდან შემცირებული ემისიების ოდენობა			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო						
	წელი			2020	2023	პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში						
	მაჩვენებელი			0	352 კტCO2 ეკვ.							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.1.2:	ქიმიური მრეწველობიდან შემცირებული ემისიების ოდენობა			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო						
	წელი			2020	2023	პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში						
	მაჩვენებელი			0	416 კტCO2 ეკვ.							
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
								სახელმწიფო	სხვა			
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია		
4.1.1. ცემენტის წარმოების სველი მეთოდის მშრალი მეთოდით ჩანაცვლება (შეამცირებს ენერჯის გამოყენებას)	ცემენტის წარმოების მეთოდის მშრალი მეთოდით ჩანაცვლება (შეამცირებს ენერჯის გამოყენებას)	2008/50/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2010/75/EU დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა), SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები) სინერჯია	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 352 კტCO2 ეკვ; დანერგილია შესაბამისი ტექნოლოგია	შ.პ.ს. ჰაიდელბერგი		დაიწყო 2021 წლამდე	უკვე დაფინანსებული არ არსებობს კლიმატის სამოქმედო გეგმის ფარგლებში დამატებითი დაფინანსების საჭიროება.		სავარაუდო ღირებულება/ მრეწველობა/ კერძო კომპანიები - 3 961 600 ევრო	შპს ჰაიდელბერგი		
4.1.2. სათბურის აირების დაბალი ემისიებით აზოტის მყავის წარმოების ხელშეწყობა	აზოტმყავის მწარმოებელი საწარმო აღჭურვილი იქნება თანამედროვე ტექნოლოგიით, რათა მოხდეს მათი წარმოების ციკლიდან N2O-ს ემისიების აღმოფხვრა	2008/50/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2010/75/EU დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა), SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 416 კტCO2 ეკვ.; საწარმოში ახალი აღჭურვილობის პროცენტული წილი	შ.პ.ს. რუსთავის აზოტი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2021-2023 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება (BMZ-GIZ); საერთაშორისო დაფინანსებაზე, კერძო სექტორიდან მოზიდულ დაფინანსებასთან ერთად საჭირო რესურსები გაურკვეველია.			შპს რუსთავი აზოტი		
ამოცანა 4.2			ინსტიტუციური და პოლიტიკის შემუშავების შესაძლებლობის გაძლიერება									
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.2.1:	მრეწველობის რაოდენობა, რომელშიც შესწავლილია სპეციფიკური ემისიების ფაქტორები			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო						
	წელი			2020	2030	პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში						
	მაჩვენებელი			0	5							
აქტივობა	მოკლე აღწერა	საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
								სახელმწიფო	სხვა			

		მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)						ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია
4.2.1. წარმოების შესაბამისად ინდივიდუალური ემისიების ფაქტორების ჩამოყალიბება	სექტორის ემისიების და შერბილების პოტენციალის განსაზღვრის მიზნით, მონაცემთა მართვის ისეთი სისტემის შექმნა, რომელიც მოიცავს წარმოებისთვის ინდივიდუალური ემისიის ფაქტორებს.	2010/75/EU დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა და ასოცირების შესახებ შეთანხმება 314-ე მუხლი, SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა), SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	პირდაპირი ეფექტის გარეშე; ჩამოყალიბებულია, სულ მცირე, ორი ძირითადი მრეწველობისთვის სპეციფიკური ემისიების ფაქტორი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს კლიმატის ცვლილების სამმართველო;	კერძო სექტორი: შ.პ.ს. რუსთავის აზოტი, ჰეიდელბერგ ცემენტი	2021-2023 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; საერთაშორისო დაფინანსების იმ წყაროებზე, რომლებიც ხელს უწყობენ კლიმატისა და განვითარების შესახებ აქტივობებს საჭირო რესურსი გაურკვეველია.			
მიზანი 5			სოფლის მეურნეობის სექტორის დაბალნახშირბადიანი განვითარების ხელშეწყობა კლიმატგონივრული და ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებისა და მომსახურებების წახალისებით							
კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან			მდგრადი განვითარების მიზნები 2, 6, 12, 15							
გავლენის ინდიკატორი 5.1:	სათბურის აირების ემისიების რაოდენობა სოფლის მეურნეობის სექტორიდან (გგ CO2 ეკვ.)		ისტორიული	საბაზისო	საშუალო ვადიანი სამიზნე	პროგნოზი საბაზისო სცენარით	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო		
			წელი	1990	2015	2023	2030	2030	2030 წელს სათბურის აირების შესახებ ეროვნული ინვენტარიზაცია	
			მაჩვენებელი	4,102	3,326	3,509-ზე ნაკლები	4,624	4,533-ზე ნაკლები		
ამოცანა 5.1			შინაური საქონლის საკვებიდან, ნიადაგიდან და საძოვრებიდან ემისიის შემცირება							
ამოცანის შედეგის მაჩვენებელი 5.1.1:	შინაური საქონლის საკვების და საძოვრების ბიომრავალფეროვნების ხარისხი			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო				
			წელი	2020	2030	პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში				
			მაჩვენებელი	დაბალი	გაუმჯობესებული					
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
								სახელმწიფო	სხვა	
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია

5.1.1. მეთოდოლოგიის შემუშავება და სარეკომენდაციო კამპანიის წარმოება შინაური საქონლის საკვების შეცვლის მიზნით	ლონისძიების მიზანია მაქსიმალურად გააუმჯობესოს კვების ხარისხი მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის 20%-თვის, რაც ენტერული (ნაწლავური) ფერმენტაციით გამოწვეული სათბურის აირების ემისიების შემცირებას გამოიწვევს.	SDG 2 (წულოვანი შიმშილი), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია) და SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 7 კტ. CO2 ეკვ; მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის რაოდენობა, რომელიც გაუმჯობესებულ საკვებს იღებს	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო		2021-2022 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; დაფინანსების საერთაშორისო წყაროები, რომლებიც მხარს უჭერს კლიმატსა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს. სავარაუდო ბიუჯეტი: 600,000 ლარი (145 000 ევრო)			კოოპერატივები
5.1.2. პირუტყვის კვების ხარისხის გაუმჯობესება და საძოვრების ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნება	პროექტის მიზანია მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის კვების ხარისხის გაუმჯობესება, აგრეთვე, საძოვრების ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნება და ბენეფიციარებისთვის რქოსანი მსხვილფეხა პირუტყვის მოვლის ხარჯების შემცირება მათთვის ზალახის ინტენსიური წარმოების აღჭურვილობის გადაცემით.	SDG 2 (წულოვანი შიმშილი), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია), SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი არაა განსაზღვრული; შემუშავებულია პროექტის კონცეფცია	სსიპ სოფლის განვითარების სააგენტო		განსაზღვრული არაა	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; ბიუჯეტი არ არის განსაზღვრული			
5.1.3. ქარსაფარი ზოლების რეაბილიტაცია და ტრანსფორმაცია კლიმატის ცვლილების შედეგად გამოწვეული მიწის დეგრადაციის მინიმუმამდე დაყვანის მიზნით	პროექტის უმთავრესი მიზანია კლიმატის ცვლილების მიმართ მდგრადი და მრავალფუნქციური ქარსაფარი და აგრო სატყეო ეკოსისტემის (mWAE) ჩამოყალიბება, მიწის დეგრადაციის შემცირება, წიადაგისა და სოფლის მეურნეობის პროდუქტიულობის გაზრდა და დივერსიფიკაცია.	SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე)	100 კტCO2 ეკვ (არ არის გათვალისწინებული კალკულაციაში)	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	GCF	2021-2028 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; სავარაუდო ბიუჯეტი 61.7 მილიონი ლარი			
ამოცანა 5.2			ინსტიტუციური და პოლიტიკის შემუშავების შესაძლებლობის გაძლიერება							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.2.1:	ხარჯთსარგებლიანობის ანალიზზე და სხვა მტკიცებულებებზე დაფუძნებული კლიმატგონივრული სოფლის მეურნეობის პრაქტიკების მხარდაჭერი პოლიტიკის არსებობის ხარისხი			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო				
			წელი	2020	2023	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო				
			მაჩვენებელი	დაბალი	გაუმჯობესებული					
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
								სახელმწიფო	სხვა	
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია

<p>5.2.1. კვების გაუმჯობესების თვალსაზრისით, ხარჯთსარგებლიანობის ანალიზისა და მიზანშეწონილობის (განხორციელებადობის) კვლევა, შემდეგი კლიმატის სამოქმედო გეგმისათვის.</p>	<p>ხარჯთსარგებლიანობის ანალიზმა და მიზანშეწონილობის (განხორციელებადობის) კვლევამ შეიძლება ხელი შეუწყოს ყველაზე სასურველი ღონისძიებების გამოვლენას კვების გაუმჯობესების თვალსაზრისით, რომლებიც უნდა განხორციელდეს განახლებული კლიმატის სამოქმედო გეგმის ფარგლებში.</p>	<p>SDG 2 (წულოვანი შიმშილი), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია) და SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე)</p>	<p>შერბილების პირდაპირი ეფექტის გარეშე; ტექნიკური ანალიზის დაკსენა მომზადებულია</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო</p>		<p>2021-2023 წლებში</p>	<p>მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; დაფინანსების საერთაშორისო წყაროები, რომლებიც მხარს უჭერს კლიმატსა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს.</p> <p>სავარაუდო ბიუჯეტი: 222 000 ლარი (60 000 ევრო).</p>			
<p>5.2.2. ხარჯთსარგებლიანობისა და მიზანშეწონილობის (განხორციელებადობის) კვლევის ჩატარება, რათა გამოვლინდეს საქართველოს კონტექსტში ნაკელის მართვის სისტემების დანერგვის საუკეთესო გზები</p>	<p>ხარჯთსარგებლიანობის ანალიზმა და მიზანშეწონილობის (განხორციელებადობის) შეფასებამ შეიძლება ხელი შეუწყოს საქართველოს (რეგიონების მიხედვით) ყველაზე სასურველი ღონისძიებების გამოვლენას ნაკელის მართვის თვალსაზრისით, რომლებიც უნდა განხორციელდეს შემდეგი კლიმატის სამოქმედო გეგმის ფარგლებში.</p>	<p>SDG 2 (წულოვანი შიმშილობა), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია), SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე)</p>	<p>შერბილების პირდაპირი ეფექტის გარეშე; ტექნიკური ანალიზის დაკსენა მომზადებულია</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო</p>		<p>2021-2023 წლებში</p>	<p>მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; დაფინანსების საერთაშორისო წყაროები, რომლებიც მხარს უჭერს კლიმატსა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს სავარაუდო ბიუჯეტი: 222,000 ლარი</p>			
<p>5.2.3 კოოპერატივების ჩამოყალიბების წარმატებული და გავრცელებული მაგალითების მიზანშეწონილობის (განხორციელებადობის) კვლევა და ანალიზი და რეპლიკაცია და ხელშეწყობა სხვა კოოპერატივებისთვის</p>	<p>აღნიშნულმა კვლევამ შეიძლება ხელი შეუწყოს ფართოდ გავრცელებული კოოპერატივების ჩამოყალიბებისათვის საჭირო ყველაზე პერსპექტიული ღონისძიებების გამოვლენას, რომლებიც უნდა განხორციელდეს განახლებული კლიმატის სამოქმედო გეგმის ფარგლებში.</p>	<p>SDG 2 (წულოვანი შიმშილი)</p>	<p>შერბილების პირდაპირი ეფექტის გარეშე; ტექნიკური ანალიზის დაკსენა მომზადებულია</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო</p>		<p>2021-2022 წლებში</p>	<p>მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; დაფინანსების საერთაშორისო წყაროები, რომლებიც მხარს უჭერს კლიმატსა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს. სავარაუდო ბიუჯეტი: 222,000 ლარი (60 000 ევრო)</p>			

5.2.4 კვლევისა და კონსულტაციის პროცესები საქართველოსთვის ეკონომიკურად და სოციალურად შესაბამისი კლიმატგონივრული სოფლის მეურნეობის აქტივობების (CSA) განსასაზღვრად	აღნიშნულმა კვლევამ (იმ კულტურებისა და რეგიონების მიხედვით, რომელიც ჯერ არ არის დაფარული) შეიძლება ხელი შეუწყოს კლიმატგონივრული სოფლის მეურნეობის (CSA) პრაქტიკების განსახორციელებლად ყველაზე პერსპექტიული ღონისძიებების გამოვლენას, რომლებიც უნდა განხორციელდეს შემდეგი წლების კლიმატის სამოქმედო გეგმის ფარგლებში.	SDG 2 (წულოვანი შიმშილი), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია) და SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე)	შერბილების პირდაპირი ეფექტის გარეშე; ტექნიკური ანალიზის დაკვირვება მომზადებულია	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო		2021-2023 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; დაფინანსების საერთაშორისო წყაროები, რომლებიც მხარს უჭერს კლიმატსა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს. სავარაუდო ბიუჯეტი: 330,000 ლარი (90 000 ევრო)			
5.2.5. განათლების და ცნობიერების ამაღლების სტრატეგიის შემუშავება (მათ შორის, სინთეზური სასუქების გამოყენების საკითხებში)	სტრატეგიამ შეიძლება ხელი შეუწყოს ფერმერებს მდგრადი პრაქტიკების განვითარებაში. აქტივობები ამ სტრატეგიის წარმატებით განხორციელებისა და გავრცელების მიზნით უნდა დაემატოს განახლებულ კლიმატის სამოქმედო გეგმას.	SDG 2 (წულოვანი შიმშილი), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია), SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე)	შერბილების პირდაპირი ეფექტის გარეშე; ტექნიკური ანალიზის დაკვირვება მომზადებულია	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო		2021-2023 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; დაფინანსების საერთაშორისო წყაროები, რომლებიც მხარს უჭერს კლიმატსა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს. სავარაუდო ბიუჯეტი: 330,000 ლარი (90 000 ევრო)			
მიზანი 6		ნარჩენების სექტორის დაბალნახშირბადიანი განვითარების ხელშეწყობა კლიმატგონივრული და ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებისა და მომსახურებების წახალისების გზით								
კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან		მდგრადი განვითარების მიზნები 8, 11, 12								
გაველის ინდიკატორი 6.1:	სათბურის აირების ემისიების რაოდენობა ნარჩენების სექტორიდან (გგ CO ₂ ექვ)		ისტორიული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	პროგნოზი საბაზისო სცენარით	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო		
		წელი	1990	2015	2023	2030	2030	2030 წელს სათბურის აირების შესახებ ეროვნული ინვენტარიზაცია		
	მაჩვენებელი	1,105	1,389	1,752-ზე ნაკლები	1,850	1,850-ზე ნაკლები				
ამოცანა 6.1		ნაგავსაყრელებიდან წარმოქმნილი სათბურის აირის ემისიების შემცირება								
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 6.1.1:	ნაგავსაყრელებიდან შემცირებული ემისიების რაოდენობა (გგ CO ₂ ექვ)			საბაზისო	სამიზნე		დადასტურების წყარო			
		წელი	2020		2030		პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში			
	მაჩვენებელი	0		300-ზე მეტი						
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის				პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადები	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო	

		ასოციირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება			სახელმწიფო	სახელმწიფო			
							ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია		
6.1.1. ოფიციალური არასახიფათო ნაგავსაყრელების დახურვა	არსებული ოფიციალური, მუნიციპალური ნაგავსაყრელების დახურვა	2008/98/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 1999/31/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; სინერგია SDG 3-თან (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 6-თან (სუფთა წყალი და კანალიზაცია) და SDG 11-თან (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	დახურული ნაგავსაყრელების რაოდენობა; ემისიების შემცირება 2030 წელს ≈ 70 კტCO ₂ ეკვ-ით ემისიების სრულად შემცირება 2024-2030 წლებში: 416.85 კტCO ₂ ეკვ (19.85 კტCH ₄) 59.85 კტCO ₂ ეკვ (ზათუმი) 63 კტCO ₂ ეკვ (ქუთაისი) 189 კტCO ₂ ეკვ (აღმოსავლეთ საქართველო) 105 კტCO ₂ ეკვ (დასავლეთ საქართველო)	რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო;	შესაბამისი მუნიციპალიტეტები.	2021-2023 წწ დახურვა 2024 წელს	ცენტრალური და ადგილობრივი ბიუჯეტები კლიმატის სამოქმედო გეგმისთვის დამატებითი დაფინანსება არ არის საჭირო.			
6.1.2. სტიქიური ნაგავსაყრელების დახურვა	სტიქიური ნაგავსაყრელების დახურვა	2008/98/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 1999/31/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; (EC) No 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია) და SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	დახურული ნაგავსაყრელების რაოდენობა; ემისიების შემცირება 2030 წელს ≈ 29 კტCO ₂ ეკვ-ით ემისიების სრულად შემცირება 2020-2030 წლებში: 294 კტCO ₂ ეკვ (14 კტ CH ₄)	მუნიციპალიტეტები	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო		2021-2022	ცენტრალური და ადგილობრივი ბიუჯეტები კლიმატის სამოქმედო გეგმისთვის დამატებითი დაფინანსება არ არის საჭირო.			
6.1.3. რეგიონული არასახიფათო ნაგავსაყრელების მოწყობა	რეგიონული არასახიფათო ნაგავსაყრელების მოწყობა	2008/98/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 1999/31/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; (EC) No 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3(ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა) და SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	მოწყობილი ნაგავსაყრელების რაოდენობა; ემისიების შემცირება 2030 წელს $\approx 220-238$ კტCO ₂ ეკვ-ით ემისიების სრულად შემცირება 2024-2030 წლებში: 1,323-1,428 კტCO ₂ ეკვ (63-68 კტCH ₄)	რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო		2020-2023 წლებში	ცენტრალური და ადგილობრივი ბიუჯეტები; დონორი ორგანიზაციები კლიმატის სამოქმედო გეგმისთვის დამატებითი დაფინანსება არ არის საჭირო.			

6.1.4. თბილისის ნაგავსაყრელის განახლება და გაუმჯობესება	თბილისის ნაგავსაყრელზე აირების შეგროვებისა და ჩაჭერის სისტემის მოწყობა	1999/31/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; (EC) No 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა) და SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	ნაგავსაყრელზე მოწყობილია აირებისა და კანალიზაციის ნარჩენების (ნაჟური წყლების) გადამამუშავებელი სისტემა; ემისიების შემცირება 2030 წელს $\approx$ 136 კტCO ₂ ეკვ-ით ემისიების სრულად შემცირება 2025-2030 წლებში: 680.4 კტCO ₂ ეკვ (ან 32.4 კტCH ₄)	თბილისის მუნიციპალიტეტი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2020-2024 წლებში	ცენტრალური და ადგილობრივი ბიუჯეტები; დონორი ორგანიზაციები კლიმატის სამოქმედო გეგმისთვის დამატებითი დაფინანსება არ არის საჭირო.			
6.1.5. ქუთაისის არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელზე აირების მართვის სისტემის მოწყობა	ქუთაისის ნაგავსაყრელზე აირების შეგროვებისა და ჩაჭერის სისტემის მოწყობა	1999/31/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; (EC) No 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა) და SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	ნაგავსაყრელზე მოწყობილია აირების გადამამუშავებელი სისტემები. ემისიების შემცირება 2030 წელს $\approx$ 33 კტCO ₂ ეკვ-ით ემისიების სრულად შემცირება 2024-2030 წლებში: 199.3 კტ. CO ₂ ეკვ (ან 9.49 კტCH ₄) <i>ივარაუდება, რომ ნაგავსაყრელის დახურვის შემდეგ მეთანის ემისია 59%-ით შემცირდება</i>	„საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანია“	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2020-2024 წლებში	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; დამოკიდებულია საერთაშორისო ფინანსურ დახმარებაზე სავარაუდო ბიუჯეტი: 35,000 ლარი (9,000 ევრო). შესაბამისი აღჭურვილობისთვის საჭირო კაპიტალურ დანახარჯებზე დამატებით (არ არის განსაზღვრული).			
6.1.6. რუსთავის არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელზე აირების გამოყენება	რუსთავის ნაგავსაყრელზე აირების შეგროვებისა და ჩაჭერის სისტემის მოწყობა	1999/31/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; (EC) No 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა) და SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	ნაგავსაყრელზე მოწყობილია აირების გადამამუშავებელი სისტემები; ემისიების შემცირება 2030 წელს $\approx$ 14.5 კტCO ₂ ეკვ-ით ემისიების სრულად შემცირება 2024-2030 წლებში: 86.73 კტCO ₂ ეკვ (ან 4.13 კტCH ₄) <i>ივარაუდება, რომ ნაგავსაყრელის დახურვის შემდეგ მეთანის ემისია 59%-ით შემცირდება</i>	საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანია”	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2021-2023 წლებში	დამოკიდებულია საერთაშორისო ფინანსურ დახმარებაზე სავარაუდო ბიუჯეტი: 35,000 ლარი (9,000 ევრო), შესაბამისი აღჭურვილობისთვის საჭირო კაპიტალურ დანახარჯებზე დამატებით (არ არის განსაზღვრული).			

6.1.7. ბათუმის არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელზე აირების გამოყენება	ბათუმის ნაგავსაყრელზე აირების შეგროვებისა და აღდგენის სისტემის მოწყობა	1999/31/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; (EC) No 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა) და SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	ნაგავსაყრელზე მოწყობილია აირების შეგროვებისა და გადამუშავების სისტემები; ემისიების შემცირება 2030 წელს = 29 კტCO2 ეკვ-ით ემისიების სრულად შემცირება 2024-2030 წლებში: 174.3 კტCO2 ეკვ (ან 8.3 კტCH4) ივარაუდება, რომ ნაგავსაყრელის დახურვის შემდეგ მეთანის ემისია 59%-ით შემცირდება	ბათუმის მერია	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო; აჭარის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო	2020-2022 წლებში	ცენტრალური და ადგილობრივი ბიუჯეტები; დონორი ორგანიზაციები კლიმატის სამოქმედო გეგმისთვის დამატებითი დაფინანსება არ არის საჭირო.			
ამოცანა 6.2		ნარჩენების გადამუშავების ხელშეწყობა								
ამოცანის შედეგის მაჩვენებელი 6.2.1:	ნარჩენების გადამუშავების შედეგად შემცირებული ემისიების რაოდენობა (გგ CO2ეკვ)	წელი	2020	2030	დადასტურების წყარო					
		მაჩვენებელი	0	300-ზე მეტი	პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში					
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
								სახელმწიფო	სახელმწიფო	
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია
6.2.1. ქალაქის ნარჩენების გადამუშავება	ქალაქის ნარჩენების გადამუშავება	2008/98/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა) და SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა)	გადამუშავებული ქალაქის ნარჩენების რაოდენობა. ემისიების შემცირება 2030 წელს = 54 კტCO2ეკვ-ით ემისიების სრულად შემცირება 2021-2030 წლებში: 483 კტCO2ეკვ (ან 23 კტ. CH4)	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო;	საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო; მუნიციპალიტეტები	2020-2025 წლებში	დამოკიდებული ა სერთაშორისო ფინანსურ დახმარებაზე ანდა კერძო ინვესტიციაზე სავარაუდო ბიუჯეტი: 21,000 ლარი (6,000 ევრო). შესაბამისი აღჭურვილობისთვის საჭირო კაპიტალურ დანახარჯზე დამატებით (არ არის განსაზღვრული).			
6.2.2. ბიოდეგრადირებადი (ორგანული და ბადის ნარჩენების) გადამუშავება	ორგანული და ბადის ნარჩენების კომპოსტირება	2008/98/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა) და SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა)	გადამუშავებული ბიოდეგრადირებადი ორგანული და ბადის ნარჩენების რაოდენობა; ემისიების შემცირება 2030 წელს = 1 კტCO2ეკვ-ით ემისიების სრულად შემცირება 2021-2030 წლებში: 9.16 კტCO2ეკვ (ან 0.436 კტ CH4)	ქუთაისის მუნიციპალიტეტი	იმერეთის მხარის მეცნიერთა კავშირი „სპექტრი“ (საქართველოში); უნგენის მერია (მოლდოვა); ასოციაცია ტეხნოპოლ გალაცი (რუმინეთი); საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2020-2022 წლებში	დონორი ორგანიზაციები, შავი ზღვის აუზის ქვეყნების პროგრამა 2014-2020 წლებში			

6.2.3. ორგანული ნარჩენების მართვის შესახებ ცოდნისა და ცნობიერების ამაღლება	ადგილობრივი მთავრობებისთვის, მეწარმეებისა და ფერმერებისთვის ცნობიერების ასაძლიერებელი სტრატეგიისა და კამპანიის შემუშავება კომპოსტირების შესაძლებლობების გაზრდის მიზნით	SDG 4 (ხარისხიანი განათლება), SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა), SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები) და SDG 12- (გონივრული მოხმარება და წარმოება)	პირდაპირი შედეგის გარეშე; სტრატეგია შემუშავებულია; ორგანული და ბადის ნარჩენების ხელახლა გამოყენების მაჩვენებელი	მუნიციპალიტეტები	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2021-2022 წლებში	დამოკიდებულია საერთაშორისო დაფინანსებაზე, რომელიც მხარს უჭერს კლიმატისა და განვითარების აქტივობას სავარაუდო ბიუჯეტი: 55,500 ლარი (15,000 ევრო).			
ამოცანა 6.3.		ჩამდინარე წყლებიდან წარმოქმნილი სათბურის აირის ემისიების შემცირება								
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 6.3.1:	ჩამდინარე წყლებიდან შემცირებული ემისიების ოდენობა (გგ CO ₂ eq)		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო					
		წელი	2020	2030	საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია					
		მაჩვენებელი	0	300-ზე მეტი						
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
								სახელმწიფო	სახელმწიფო	
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია
6.3.1. მუნიციპალური ჩამდინარე წყლების გამწმენდი სადგურების მშენებლობა	მუნიციპალური ჩამდინარე წყლების გამწმენდი შიდა სადგურის მშენებლობა	91/271/EEC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 98/15/EC დირექტივითა და N 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა) და SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	აგებული გამწმენდი სადგურების რაოდენობა; ემისიების შემცირება 2030 წელს = 12 კტ. CO ₂ ეკვ-ით ემისიების სრულად შემცირება 2020-2030 წლებში: 118 კტCO ₂ ეკვ (ან 5.62 კტCH ₄) <i>7 სადგურში ჩამდინარე წყლის გამწმენდი ახალი სადგურები ; ფოთსა და ზუგდიდში მეთანის 80%-იანი ჩაჭერა</i>	საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო; საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	2020-2022 წლებში	ღონორი ორგანიზაციები, ცენტრალური და ადგილობრივი ბიუჯეტები			
6.3.2. თბილისის ჩამდინარე წყლების გამწმენდი სადგურებზე სათბურის აირების შეროვება და გადამუშავება	თბილისის ჩამდინარე წყლების გამწმენდი სადგურზე აირების შეროვების და გადამუშავების სისტემების მოწყობა	91/271/EEC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 98/15/EC დირექტივითა და N 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა) და SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	გამწმენდი ნაგებობაზე მოწყობილია აირების შეროვების და გადამუშავების სისტემები; ემისიების შემცირება 2030 წელს = 81-87 კტCO ₂ ეკვ-ით (ან 3.85-4.14 კტCH ₄ -ით) ემისიების ყოველწლიური შემცირება 2022-2030 წლებში. <i>სავარაუდოა, რომ მოხდება წარმოებული მეთანის 80%-ის ამოღება (ჩაჭერა)</i>	შ.პ.ს ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო; ქ. თბილისის მერია	2020-2022 წლებში	დამოკიდებულია საერთაშორისო ფინანსური დახმარების მოპოვებაზე სავარაუდო ბიუჯეტი: 21,000 ლარი (6,000 ევრო), შესაბამისი აღჭურვილობისთვის საჭირო კაპიტალურ დანახარჯებზე დამატებით (არ არის			

6.3.3. ბათუმის ჩამდინარე წყლების გამწმენდ სადგურებზე სათბურის აირების შეროვება და გადამუშავება	ბათუმის ჩამდინარე წყლების გამწმენდ სადგურზე აირების შეროვების და გადამუშავების სისტემების მოწყობა	91/271/EEC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 98/15/EC დირექტივითა და N 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა) და SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	გამწმენდ ნაგებობაზე მოწყობილია აირების შეროვების და გადამუშავების სისტემები; ემისიების შემცირება 2030 წელს ≈ 23.5-28 კტCO2 ეკვ-ით (ან 1.12-1.32 კტCH4-ით) ემისიების ყოველწლიური შემცირება 2022-2030 წლებში <i>ივარაუდება, რომ მოხდება წარმოებული მეთანის 80%-ის ამოღება (ჩაჭერა)</i>	შ.პ.ს ბათუმის წყალი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო; ბათუმის მერია	2020-2022 წლებში	დამოკიდებულია საერთაშორისო ფინანსური დახმარების მოპოვებაზე სავარაუდო ბიუჯეტი: 17,500 ლარი (5,000 ევრო), შესაბამისი აღჭურვილობისთვის საჭირო კაპიტალურ დანახარჯზე დამატებით (არ არის).			
6.3.4. ქობულეთის ჩამდინარე წყლების გამწმენდ სადგურზე სათბურის აირების შეროვება და გადამუშავება	ქობულეთის ჩამდინარე წყლების გამწმენდ სადგურზე აირების შეროვების და გადამუშავების სისტემების მოწყობა	91/271/EEC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 98/15/EC დირექტივითა და N 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა) და SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	გამწმენდ ნაგებობაზე მოწყობილია აირების შეროვების და გადამუშავების სისტემები; ემისიების შემცირება 2030 წელს ≈ 7.1-7.9 კტCO2 ეკვ-ით (ან 0.34-0.38 კტCH4-ით) ემისიების ყოველწლიური შემცირება 2022-2030 წლებში. <i>ივარაუდება, რომ მოხდება წარმოებული მეთანის 80%-ის გადამუშავება</i>	შ.პ.ს ქობულეთის წყალი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო; ქობულეთის მუნიციპალიტეტი	2020-2022 წლებში	დამოკიდებულია საერთაშორისო ფინანსური დახმარების მოპოვებაზე სავარაუდო ბიუჯეტი: 17,500 ლარი (5,000 ევრო), შესაბამისი აღჭურვილობისთვის საჭირო კაპიტალურ დანახარჯზე დამატებით (არ არის).			
ამოცანა 6.4.			ინსტიტუციური და პოლიტიკის შემუშავების შესაძლებლობის გაძლიერება							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 6.4.1:	მონაცემებზე დაფუძნებული ნარჩენების მართვის ხარისხი			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო				
			წელი	2020	2022	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური				
			მაჩვენებელი	დაბალი	გაუმჯობესებული					
აქტივობა	მოკლე აღწერა	საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულები ს ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
								სახელმწიფო	სახელმწიფო	
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია
6.4.1. ნარჩენების სექტორისთვის მონაცემების შეკრებისა და განახლების კონსოლიდირებული პროცესის ჩამოყალიბება	მონიტორინგის განსახორციელებლად მაჩვენებლების და განახლების ჩამონათვალის განსაზღვრა და მონაცემების შეროვების მეთოდოლოგიის შემუშავება	SDG 4 (ხარისხიანი განათლება), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა), SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები) და SDG 16 (მშვიდობა, სამართლიანობა და ძლიერი ინსტიტუციები)	სტრატეგია შემუშავებულია; უკეთესი ანგარიშგება ემისიების შესახებ წყაროზე დაყრდნობით (მათ შორის, ინსინერაცია და კომპოსტირება); პირდაპირი შედეგის გარეშე	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქსტატი)	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2021-2022 წლებში	დამოკიდებულია საერთაშორისო დაფინანსებაზე, რომელიც მხარს უჭერს კლიმატისა და განვითარების აქტივობას სავარაუდო ბიუჯეტი: 62,500 ლარი (17,000 ევრო).			

მიზანი 7			2030 წლისთვის, სატყეო სექტორის მიერ ნახშირბადის შთანთქმის შესაძლებლობის, 2015 წელს დაფიქსირებულ დონესთან შედარებით, 10%-ით გაზრდა								
კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან			მდგრადი განვითარების მიზნები 6, 11, 15								
გავლენის მაჩვენებელი 7.1:	ტყეების მიერ ნახშირბადის ჩაჭერის პოტენციალი (გგ CO2 ეკვ.)		ისტორიული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	პროგნოზი საბაზისო სცენარი	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო			
			წელი	1990	2015	2023	2030	2030	2030 წელს საბაზისო აირების შესახებ ეროვნული ინვენტარიზაცია		
			ლირებულეზა	-6,353	- 5,621	-5,786	-5,931	-6,183 (+10%)			
ამოცანა 7.1			დეგრადირებული ტყის აღდგენა								
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.1.1:	აღდგენილი ტყის ფართობი ჰექტარში		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო						
	წელი		2019	2030	ეროვნული სატყეო სააგენტო						
			მაჩვენებელი	0	6072 ჰა -ზე მეტი						
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო			
								სახელმწიფო	სახელმწიფო		
								ოღენობა	ოღენობა	ორგანიზაცია	
7.1.1. დეგრადირებული ტყის (მათ შორის, ხანძრის შედეგად დაზიანებული ტერიტორიის) აღდგენა გატყიანების გზით	625 ჰა დეგრადირებული ტყის (მათ შორის, ხანძრის შედეგად დაზიანებული ტერიტორიის) აღდგენა გატყიანების გზით	ასოცირების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302; SDG 1 (არა სიღარიბეს), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა), SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 11.5 კტCO2ეკვ აღდგენილი ტყის ფართობი ჰექტარში	სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტო		2020-2022 წლებში	უკვე დაფინანსებული ა სახელმწიფო ბიუჯეტიდან(უპირობო)				
7.1.2. დეგრადირებული ტყის აღდგენა ბუნებრივი აღდგენის ხელშეწყობის გზით	2,411 ჰა დეგრადირებული ტყის აღდგენა ბუნებრივი აღდგენის ხელშეწყობის გზით	ასოცირების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302; SDG 1 (არა სიღარიბეს), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა), SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე -6.9 კტCO2ეკვ; აღდგენილი ტყის ფართობი ჰექტარში	სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტო	თბილისის მერია; სსიპ აჭარის სატყეო სააგენტო; ახმეტის მუნიციპალიტეტში მოქმედი ააიპ „თუშეთის დაცული ტერიტორიების ადმინისტრაცია“	2020-2023 წლებში (გაგრძელდება 2024 წლამდე)	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; ნაწილობრივ დაფინანსებული ა სახელმწიფო ბიუჯეტიდან (უპირობო) საერთაშორისო ფინანსური წყაროები, რომლებიც ხელს უწყობს კლიმატსა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს (პირობითი)				
ამოცანა 7.2			ტყის მდგრადი მართვის ხელშეწყობა								
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.2.1:	მდგრადი მართვის პრინციპებით მართული ტყის ფართობი ჰექტარში		საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო						
	წელი		2019	2030	ტყის მართვის გეგმები						
			მაჩვენებელი	0	1 923,052 ჰა -ზე მეტი						
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი	პარტნიორი უწყება	შესრულება	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო			
						ს ვადა		სახელმწიფო	სახელმწიფო		

		მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)		უწყება			ოღონობა	ოღონობა	ორგანიზაცია
7.2.1 ტყის მდგრადი მართვის პრაქტიკის დანერგვა ტყის მდგრადი მართვის გეგმების განხორციელების გზით	402,109 ჰა ტყის ტერიტორიაზე ტყის მართვის მდგრადი პრაქტიკის დანერგვა ტყის მართვის მდგრადი გეგმის განხორციელების გზით, რომელიც შემუშავებულია 11 მუნიციპალიტეტის მიერ. ეს მოიცავს ისეთი ღონისძიებების მხარდაჭერას, მაგალითად, როგორცაა შესაბამისი ინფრასტრუქტურის/ მოვლის სისტემის/ჭრის სისტემის/ტყის აღდგენის/სანიტარული ჭრის, და ა.შ. განვითარებას.	ასოცირების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302; სიღარიბეს), SDG8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა), SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 560 კტCO2კვ; მუნიციპალიტეტში მდგრადად განკარგული ტყის ფართობი ჰექტარში	სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტო	სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი; სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება ბიომრავალფეროვნებისა და სატყეო დეპარტამენტი; ახმეტის მუნიციპალიტეტში მოქმედი ააიპ „თუშეთის დაცული ტერიტორიების ადმინისტრაცია“ გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოება (GIZ) სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო	2021-2023 წწ (გაგრძელდება 2027 წლამდე)	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; საერთაშორისო ფინანსური წყაროები, რომლებიც ხელს უწყობს კლიმატსა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს		
7.2.2. ტყის მართვის მდგრადი პრაქტიკის დანერგვა ზედამხედველობისა და შესაძლებლობების განვითარების გზით	ტყის მდგრადი მართვის პრაქტიკის დანერგვა და განხორციელება და 270,807 ჰა ტყის ტერიტორიის ზედამხედველობა მდგრადად მოჭრილი და წარმოებული შეშით მომარაგების, სამართლებრივი ჩარჩოს გაძლიერების, ცოდნის და განვითარების შესაძლებლობების მართვის, მონიტორინგისა და ანგარიშების სისტემების ჩამოყალიბების გზით.	ასოცირების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302; 92/43/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 97/62/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2006/105/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა, (EC) N 1882/2003 რეგულაციის მიერ შეტანილი შესწორებების შესაბამისად. SDG 1 (არა სიღარიბეს), SDG8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა), SDG 15 (დედამიწის	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 393 კტCO2კვ; განახლებულია რეგულაციები, პროცედურები და ოქმები ეფექტიანი ზედამხედველობისათვის	სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტო	სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი; გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოება (GIZ); კავკასიის გარემოსდაცვითიარასამთავრობო ორგანიზაციების ქსელი(CENN); სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო	2021-2023 წწ (გაგრძელდება 2027 წლამდე)	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება საერთაშორისო ფინანსური წყაროები, რომლებიც ხელს უწყობს კლიმატისა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს (პირობითი)		

7.2.3. ტყის მდგრადი მართვის ხელშეწყობა ტყეების მრავალფუნქციურობის მხარდაჭერით, საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებითა და ტყის რეფორმის პროცესებში საზოგადოების ჩართვის მხარდაჭერით	ტყის მდგრადი მართვის ხელშეწყობა ტყეების სხვადასხვა დანიშნულებით გამოყენების მხარდაჭერის, საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებითა და ტყის რეფორმის პროცესში საზოგადოების ჩართვის მხარდაჭერით	ასოციირების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302; SDG 1 (არა სიღარიბე)SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები)	შერბილების პირდაპირი ეფექტის გარეშე; მოსახლეობის მხრიდან ტყეების ხე-ტყის მასალად გამოყენების შემთხვევების რაოდენობა	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო ბიომრავალფეროვნები სა და სატყეო პოლიტიკის დეპარტამენტი	სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტო; სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი; სსიპ აჭარის სატყეო სააგენტო; ახმეტის მუნიციპალიტეტში მოქმედი	2021-2023 წლებში (გაგრძელდება 2030 წლამდე)	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; საერთაშორისო ფინანსური წყაროები, რომლებიც ხელს უწყობენ კლიმატისა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს (პირობითი)				
7.2.4. დამტკიცებული და კანდიდატი ზურმუხტის ქსელის საიტების ფარგლებში მოქცეული ტყის ფონდის ტერიტორიის მდგრადი მართვა და დაცვა	დამტკიცებული და კანდიდატი ზურმუხტის ქსელის ფარგლებში (590,103 ჰა დამტკიცებული; 52,997 ჰა კანდიდატი) 643,100 ჰა სპეციალური დაცული ტერიტორიების (SAC) ტყის ფონდის მდგრადი მართვა და განვითარება	ასოციირების შეთანხმების მუხლი 302; SDG 1 (არა სიღარიბე), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა), SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 51.2 კტCO2ეკვ; ზურმუხტის ქსელში შემავალი ტყის ფონდის დაცული და მდგრადად მართული ტერიტორია ჰექტარში	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო ბიომრავალფეროვნები სა და სატყეო პოლიტიკის დეპარტამენტი	სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტო სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო	2019-2023 წწ (გაგრძელდება 2030 წლამდე)	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; საერთაშორისო ფინანსური წყაროები, რომლებიც ხელს უწყობს კლიმატსა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს (პირობითი)	ტყეების ინვენტარიზაცია 1 ჰა-ზე დაახლოებით 11 ლარი ღირს. შესაბამისად 643 100 ჰა ტერიტორიაზე აღნიშნული განხორციელებას დასჭირდება 7 000 000 ლარი.			
7.2.5. დაცული ტერიტორიების გაფართოებულ არეალში მდებარე ტყის ფართობის დაცვა ან/და მდგრადი მართვა	დაცული ტერიტორიების გაფართოებულ არეალში მდებარე 38 ჰა ტყის ფართობის დაცვა ან/და მდგრადად მართვა	ასოციირების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302; SDG 1 (არა სიღარიბე), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა), SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 43 კტCO2ეკვ; დაცული ტერიტორიების გაფართოებულ არეალში მდებარე დაცული/მდგრადად მართული ტყის ფართობი ჰექტარში	სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო		2021-2023 წწ (გაგრძელდება 2024 წლამდე)	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; საერთაშორისო ფინანსური წყაროები, რომლებიც ხელს უწყობს კლიმატსა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს (პირობითი)		60,000 ლარი		
7.2.6. ახალ დაცულ ტერიტორიებში შემავალი ტყის ფართობის დაცვა ან/და მდგრადი მართვა	ახალ დაცულ ტერიტორიებში შემავალი 16,895 ჰა ტყის ფართობის დაცვა ან/და მდგრადი მართვა	ასოციირების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302 SDG 1 (არა სიღარიბე), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა), SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები)	შერბილების პირდაპირი ეფექტი 2030 წლამდე - 213 კტCO2ეკვ; ახლად დადგენილ ტერიტორიებში შემავალი დაცული/მდგრადად მართული ტყის ფართობი ჰექტარში	სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო		2021-2023 წწ (გაგრძელდება 2030 წლამდე)	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარება; საერთაშორისო ფინანსური წყაროები, რომლებიც ხელს უწყობს კლიმატსა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს (პირობითი)	ტყეების ინვენტარიზაცია 1 ჰა-ზე დაახლოებით 11 ლარი ღირს. შესაბამისად 16 895 ჰა ტერიტორიაზე აღნიშნული განხორციელებას დასჭირდება 185, 845 ლარი.			
ამოცნა 7.3		ინსტიტუციური და პოლიტიკის შემუშავების შესაძლებლობის გაძლიერება									
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.3.1:	უწყებათშორისი კოორდინაციის ხარისხი			საბაზისო	სამიზნე	დადასტურების წყარო					
		წელი	2020	2023	გარემოს დაცვისა და სოფლიეს მეურნეობის						
		მაჩვენებელი	დაბალი	გაუმჯობესებული	სამინისტროს ანგარიში						

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.3.2:	დაცული ტერიტორიების მართვის გეგმებში კლიმატის ცვლილების შერბილების ღონისძიებების ინტეგრირება		წელი	2020	2023	დაცული ტერიტორიების მართვის გეგმები				
			მაჩვენებელი	0	80%-ზე მეტი	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო		
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი/შერბილების ეფექტი	დადასტურების წყარო/პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება					
								სახელმწიფო	სახელმწიფო	
								ოდენობა	ოდენობა	ორგანიზაცია
7.3.1. სატყეო საკითხებთან დაკავშირებული შიდასექტორული კოორდინაციის გაძლიერება და მხარდაჭერა	სატყეო საკითხებთან დაკავშირებული შიდასექტორული კოორდინაციის გაძლიერება და მხარდაჭერა	ასოცირების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302; SDG 1 (არა სიღარიბეს), SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები)	შერბილების პირდაპირი ეფექტის გარეშე; სატყეო საკითხებთან დაკავშირებული ინტერსექტორული პროექტების კოორდინაციის გაძლიერება და მხარდაჭერა	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო ბიომრავალფეროვნებისა და სატყეო პოლიტიკის დეპარტამენტი	სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოება (GIZ)	2021-2023 წწ (გაგრძელდება 2030 წლამდე)	მოთხოვნილია საერთაშორისო დახმარებალ საერთაშორისო ფინანსური წყაროები, რომლებიც ხელს უწყობენ კლიმატისა და განვითარებასთან დაკავშირებულ აქტივობებს (პირობითი)			
2.3.2. დაცული ტერიტორიების მართვის გეგმებში კლიმატის ცვლილების შერბილების ღონისძიებების ინტეგრირება	დაცული ტერიტორიების მდგრადი მართვის უზრუნველყოფა	SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები)	შერბილების პირდაპირი ეფექტის გარეშე; სატყეო საკითხებთან დაკავშირებული ინტერსექტორული პროექტების კოორდინაციის გაძლიერება და მხარდაჭერა	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო		2021-2023 წწ (გაგრძელდება 2030 წლამდე)	დამატებითი ბიუჯეტის გარეშე			